

Sakspapir

Saksbehandlar	Arkiv	ArkivsakID
Kari Anne Iversen	FE - 614	17/1090

Saksnr	Utvalg	Type	Dato
48/2017	Utval for levekår	PS	30.05.2017
69/2017	Formannskapet	PS	31.05.2017

Alternative lokale for Meland bibliotek, frivilligsentralen og kulturadministrasjonen

Saksopplysningar:

Bakgrunn

Rådhuset i Meland inneheld i stor grad kommunale tenester, t.d. legeteneste, NAV, PPT, psykisk helse- og rusteneste, helsestasjon, barnevern, vaksenopplæring, spesialpedagogar, frivilligsentral m.m. Desse tenestene har auka i omfang dei siste åra, - som ein naturleg konsekvens av folketalsauken i kommunen. Rådhuset har difor p.t. ikke ledig kapasitet, og saka om alternative lokale for Meland bibliotek, frivilligsentralen og kulturadministrasjonen har såleis bakgrunn i behovet for areal til utøving av kommunale tenester.

Behov for kontorplass til nyoppretta kommunepsykologstilling

Gjennom budsjettvedtak for 2017 vart det sett av midlar til opprettinga av ei 100% fast kommunepsykologstilling, der finansieringa er delt mellom statleg tilskot og kommunale midlar. Med bakgrunn i plassproblema på rådhuset har administrasjonen vurdert om det kunne vere aktuelt å finne eksterne løysingar for andre tenester og såleis frigjere kontorplass til denne stillinga på rådhuset.

Kommunepsykologstillinga er organisatorisk lagt til psykiske helse- og rusteneste, under tenesteområdet Helse. Psykisk helse- og rusteneste disponerer i dag kontor i 2. etasje på Rådhuset (tidlegare kyrkjekontoret), pluss eit kontor i 1. etasje (ved sidan av dagens kulturadministrasjon) som dei nyttar til samtalerom m.m. Avdelinga har stor grad av kontordeling og nyttar også Sjursethuset til ulike aktivitetar. Det er svært viktig at kommunepsykologstillinga vert samlokalisert med psykisk helse- og rusteneste. Kontoret må vidare vere eit aleinekontor og helst lydisolert. Dersom kulturadministrasjonen og frivilligsentral kan få ei ekstern kontorløysing, vil psykisk helse- og rusteneste kunne overta deira kontor, og rekrutteringsprosessen på kommunepsykolog kunne då kome i gang.

Tenesteområde kultur sine behov

Det har over tid vore kjent at Lingjerde Eiendom as har ledig lokale på gateplan i deira bygg og kommunen har fått eit uformelt tilbod om å leige dette lokalet til bibliotekføremål, samstundes som kommunen beheld dagens lokale i 2. etasje.

Tenesteområde kultur disponerer i dag tre lokalitetar: Kulturskulen i Meland Aktiv, Meland bibliotek i Lingjerdebygget og Frivilligsentralen og kulturadministrasjonen i rådhuset.

Kulturskulen har tenlege lokale, på totalt 330 m² i Meland Aktiv. Lokala er godt tilpassa skulen si undervisning, plasseringa er god saman med skule og idrettsanlegg og leiga er ei viktig inntekt for drifta av stiftinga. Ein manglar gode undervisningslokale for kunst, men dette skal det verte lagt til rette for i Meieriet i sambruk med andre.

Kulturadministrasjonen disponerer tre kontor i rådhuset, lokalisert ved resepsjonen/helsestasjonen. Kontora er moderne og gode, og med lett tilgjenge for besøkande. Kontora er plasserte saman med andre tenester, som nokre gongar skapar utfordringar med tanke på brukarar av helsetenester/barnevern og den opne tilgangen til kultur. Frivilligsentralen manglar eigne lokale som kan fungere som møterom for frivillige, og kultur manglar lager til mellom anna turskilt, tavler og diverse utstyr til aktivitetar. Kontora har ikkje nær tilgang på vatn eller tekjækken.

Meland bibliotek si hovudavdeling på Frekhaug er lokalisert i 2. etasje i Lingjerdebygget, og disponerer kring 350 m². Leigeavtalen gjekk ut 2016, og må fornyast. Biblioteket vart oppgradert i 2016, med mellom anna fleire nye reolar, sjølvbetening, *meiroke* tilgang, utlånsdesk og nye sittegrupper – med svært positive tilbakemeldingar frå brukarar og bibliotekstilsette.

Årsverk og personalsituasjon ved Meland bibliotek

Bibliotekplan for Meland kommune 2017–2020 peiker på fleire ulike forhold ved drifta. Biblioteket har 2,7 årsverk fordelt på fem tilsette. I tillegg kjem 0,2 årsverk er til drifta av Rosslund filial. Lokala har betening fem dagar i veka og har vore *meiroke* frå april 2016, med sjølvbetening og tilgang mellom klokka 08-22 på kvardagar og noko kortare i helgene. Biblioteket har gått inn i eit tett samarbeid med Knarvik bibliotek gjennom *Strilabiblioteket*, og Frekhaug bibliotek er med dette hovudavdeling for skjønnlitteratur for kring 23 500 innbyggjarar. *Meiroke* er eit godt supplement og gjer at folk kan nytte seg av biblioteket i større grad, men ordninga erstattar ikkje personale til rettleiing, formidling og å kunne aktivt trekke inn ulike grupper.

Meland har ein bibliotekar per 3 000 innbyggjarar, noko som er halvparten av tilrådd nivå. I dette ligg det at biblioteket har høve til å levere klassiske kjernetenester, men ikkje å oppfylle endringa i biblioteklova om samfunnsoppdraget som møteplass for offentleg samtale og debatt, samt å sørgje for formidling og inkluderande opplevingar. Personalsituasjonen er svært sårbar både ved kort- og langtidsfråvær, då tilfanget av vikarar er lågt.

Besøk og utlån

Besøket ligg noko under gjennomsnittet i Hordaland med 1,5 mot 4,5 besøk i året per innbyggjar. Ein har stoppa nedgangen, men ligg enno svært lågt på kring 2/3 av 2011-nivå. Det har vore oppunder 1 400 unike besøk i det *meiroke* tilbodet, med ein gradvis auke over tid. Utlånet til vaksne er i vekst tilbake mot 2012-nivå, truleg grunna det nye *Strilabiblioteket*, mens utlånet til barn gradvis går nedover. Ein ligg lågare enn gjennomsnittet på bok- og medieinnkjøp.

Bibliotekplanen legg opp til ein rekkje tiltak for å auke aktiviteten, og peiker mellom anna på ulike punkt gjeldande bibliotekskokala.

Arealsituasjon

Utlånet utgjer i underkant av 300m², medan kontor, personalrom, arbeidsrom og magasin utgjer kring 50 m². Utlånsarealet fungerer godt etter dei siste oppgraderingane, som eit til ein viss grad klassisk biblioteklokale med somme moderne funksjonar. Bibliotekplanen og faglege tilrådingar peiker på at det er viktig å leggje til rette for eit bibliotek for framtida med luftige lokale og trykk på

aktivitet og inkluderande opplevingar, der funksjonar er spreidd i lokalet blant låge bokhyllar.

Ungdomsavdeling

Ungdom har ikkje ein eigen plass å studere, lese og opphalde seg. Dette er ofte eit godt besøkt tilbod på mange sentralt plasserte bibliotek, der mange ungdom finn informasjon, gjer leksar og kan treffast.

Barneavdeling

Biblioteket si barneavdeling manglar plass til spel, formidling og aktivitetar. Særleg med *meiroke* bibliotek ønskjer mange foreldre å gå saman med barna sine på biblioteket, og ei god, trygg og tilrettelagt avdeling er viktig for både besøk og tidsbruk.

Sitjeområde og studieplassar

Biblioteket si rolle som studie- og arbeidsplass er svært viktig. Gode forhold for elevar, studentar og gründerverksemd førar til høgare bruk av lokala, særleg med *meiroke* tilgang. Gode sitjeområde spreidd i lokalet er gode møte- og studieplassar for lokalsamfunnet. I tillegg erfarer ein at for få og tronge sitjeplassar gjer at besøkande «snur i døra», sjølv om det er ledige plassar.

Magasin, lokalsamling og fotoarkiv

Biblioteket har eit relativt lite magasin og har utfordringar i å fylle rolla som skjønnlitterært hovudbibliotek for Meland og Lindås kommunar. Ein må kassere bøker som burde vore tilgjengelege for utlån og ein må også redusere tal på utgåver innan populære titlar. Lokalsamlinga er eit viktig ansvar for biblioteket, men manglar visse tryggingstiltak. Fotosamlinga til kommunen på vel 4 000 bilete er organisert av Meland sogelag saman med den like store privatsamlinga. Biletarkivet har ikkje god nok plass og er i ein sårbar situasjon. Det er viktig å ta vare på den store fotoskatten i Meland, som per i dag ikkje har tilfredsstillande forhold.

Utstillingsplass

Biblioteket husar fleire utstillingar, men har trong for areal lagt til rette for føremålet.

Kontor, arbeidsrom og personalrom.

Biblioteket manglar eitt kontor og bruker personalrommet til arbeidsplass. Arbeidsrommet er svært trangt.

Plassering av bibliotek i samanheng med andre tilbod

Plasseringa av biblioteket er svært viktig for bruken av tilbodet. Erfaringar frå bibliotek som har vorte plassert langs ei hovudgate, ved eit torg eller annan sentral plass, viser at besøkstalet har auka betydeleg. Etter at Knarvikbiblioteket flytta frå Reikeråsbygget, nordaust for kollektivterminalen langs E39, til senteret, har besøket auka frå 300 til 1 500 i veka. Fleire kommunar har flytta biblioteket til lokale i utkanten av kommunesenteret og opplevd tilsvarande nedgang i besøk. Eit overgjennomsnittet godt besøkt bibliotektilbod er avhengig av at det er tilgjengeleg for den kvardagslege bruken, der ein kan stikke innom mellom andre ærend, mens ein ventar og der mange ferdast forbi frå skule eller jobb. I tillegg er det å vere synleg heilt avgjerande, og plassering på gateplan er ein avgjerande faktor for høge besøkstal.

Dagens plassering

Biblioteket vil framleis vere på eit nivå ein kan forvente utifrå føresetnadane, med utfordringar knytt til breidda i tilbodet. Lokalisert i 2. etasje vert biblioteket stadig litt usynleg og tilgjenge er ikkje så gunstig som det ville vere med lokalisering på gateplan. Arealet har totalt sett ikkje fasilitetar og plass til eit fullverdig bibliotekstilbod.

Flytting av biblioteket til første etasje på Lingjerdebygget

Om ein vel å flytte verksemda ned på gateplan vil ein få eit mykje meir synleg og tilgjengeleg tilbod, sentralt plassert på Frekhaug på ein plass mange passerer i kvardagen. Tiltaket vil kunne trekke føremonar frå utomhusplanen. Som vist til tidlegare i vurderinga, kan ein i tilfelle vente auke i besøkstala. Lokalet er rapportert å vere på kring 340 m², men endeleg avklaring må gjerast sidan dette talet kan inkludere areal som ikkje er tilgjengeleg. Tiltaket vil krevje tilpassingar i lokalet.

Lokala har ikkje vindauge i bak-kant og ein kan ikkje etablere kontor eller løyse utfordringa med manglande magasinplass. Elles vert funksjonane som i dag, men med trongare forhold. Lokalisering på gateplan aleine vil medføre at ein må finne kontorplassar og personal- og arbeidsrom andre stader, og at biblioteket ikkje kan driftast på ein tilfredsstillande måte. Det vert vurdert til at Frekhaugbiblioteket ikkje kan oppfylle si rolle i *Strilabiblioteket* med berre dette lokalet tilgjengeleg, og at driftsnivået vil verte på nivå med spesialbibliotek/filialfunksjon.

Flytting av utlåns- og aktivitetsbiblioteket til første etasje, etablering av kulturbase i dagens lokale

Ved dette alternativet kan ein flytte utlånet, *meiroppe*, sitjegrupper, studieplassar og aktivitets- og møteplassfunksjonar ned på gateplan i bygget og hauste føremoner av av ei svært synleg og sentral plassering. Her vil det truleg verte nok plass til å styrke barne- og ungdomstilbodet, og dei mest etterspurde tilboda kan ha fokus på gateplan.

I 2. etasje vil ein kunne vidareføre og utvide magasinet, lokalsamlinga og fotoarkivet, og med det utvide bokutvalet og frigje utlånsareal. I tillegg kan ein få plass til å betre forholda for bibliotekarane ved å etablere eit ekstra kontor og større arbeidsrom. For publikum kan ein etablere eigne aktivitetsrom, litteraturfunksjonar, fleire studierom og møterom. Denne kombinasjonen vil gje høve til å ha eit fullverdig bibliotekstilbod.

Alternativet legg opp til at ein flytter kulturadministrasjonen og frivilligsentralen til dagens biblioteklokale og etablerer ein kulturbase her. Det samla bibliotekarealet vil med det ikkje inkludere det totale arealet i dei to lokala, men biblioteket vil samla sett få større areal.

I tillegg til dei nemnde aktivitetane som biblioteket vil kunne halde på og utvide i dagens lokale, vil ein for kulturtenesta kunne etablere kontorplassar, møterom, lager og gjestekontorplass for engasjerte medarbeidarar og arbeidsbesøk frå kulturskulerektor. Til sist vil ein kunne etablere ein stor frivilligsentral, som ein tilrettelagt, inkluderande og tilgjengeleg møteplass mellom kommunen og frivillig sektor.

Tiltaket vil krevje tilpassingar og medføre ein auke i leigekostnadar, men vil bidra til å frigjere kontorareal i rådhuset, etablere eit fullverdig bibliotekstilbod og ein inkluderande kulturbase, med føremoner frå tettare fag- og kulturdriftssamarbeid i ei avdeling som er svært spreidd i dag.

Samla vurdering

Slik rådmannen ser det vil det vere ei god og framtidsretta løysing å utvide dagens bibliotekareal i Lingjerde-bygget slik det gjort greie for i saka. Lokalisering midt i Frekhaug Senter vert vurdert som svært gunstig. Det er også svært viktig å få rekruttert til kommunepsykologstillinga. Eit alternativ til å frigjere dei kontora som i dag husar frivilligsentral og kulturadministrasjon vil vere å avvente utflytting av barneverntenesta, jf. prosjektet Felles barnevernteneste i Lindås, Meland og Radøy. Konkret oppstart av dette prosjektet er sett til haust 2018. Med bakgrunn i kommunestyret sitt budsjettvedtak med fullfinansiering av kommunepsykologstillinga for 2017 vil det vere uheldig dersom ein må vente så lenge med å få på plass kommunepsykologstillinga.

Svært mange av dei avgjerslane kommunen tar i dag vil få innverknad på situasjonen etter at ny kommune er etablert frå 01.01.20. Dette vil t.d. gjelde for biblioteket. På den eine sida kan det synest dristig å satse på nye/utvida leigetilhøve i ei tid då mange tenester skal få ei ny organisering og lokalisering om berre få år. Samstundes er Frekhaug definert som eit lokalsenter i intensjonsavtalen for ny kommune, og det skal i samsvar med denne avtalen også leggjast til rette for vekst og utvikling i dei dei ulike lokal- og nærsentra. Når det gjeld det alternativet som omhandlar eventuelt eit heilt nytt bibliotek i det planlagde kyrkje/kulturhuset, vert det vist til eiga politisk sak om dette.

Utvida leigeareal Lingjerde-bygget vil ha økonomiske konsekvensar. Ettersom det p.t. ikkje er ført reelle forhandlingar med eigar, er det vanskeleg å fastslå heilt konkret sum. Vi har imidlertid ein viss rettesnor i dagens leigeavtale for 2. etasje, ettersom dei to areala er nokså like i tal m2. Etter gjeldande husleigeavtale for biblioteket betaler kommunen kr 58 200 per mnd. Dette er inkl. fellesutgifter. Det vil kunne vere realistisk at kulturkontora på rådhuset er frigjort til anna bruk i september/oktober, og husleige for 2017 vil då kunne dekkast inn over tenesteområde Helse sitt budsjett. For 2018 vil utgiftsramma måtte utvidast. Når det gjeld eventuelle utgifter til bygningsmessige tilpassing av lokala, så er dette p.t. ikkje analysert. Dersom det handlar om mindre tilpassingar, kan det ev. utførast av kommunen sine egne folk. Dersom det må gjerast litt meir omfattande endringar kan ei mogleg løysing vere at huseigar utfører desse, men at det då vert gjenspegla i husleiga.

Folkehelse: Ikkje relevant i saka.

Miljø: Ikkje relevant i saka

Økonomi: Det er gjort greie for dei økonomiske konsekvensane under Samla vurdering.

Konklusjon

Med bakgrunn i ei samla vudering av kva som vil vere tenlege løysingar både for tenesteområde helse og tenesteområde kultur vil rådmannen tilrå at det vert innleia drøftingar med eigar av Lingjerde-bygget med tanke på leige av arealet på gateplan. Leigeavtale for 2. etasje vert vidareført. (Denne må uansett fornyast)

Framlegg til vedtak:

«Formannskapet godkjenner at administrasjonen innleier forhandlingar med eigar av Lingjerde-bygget om leige av ledig lokale på gateplan, samstundes som gjeldande avtale for 2. etasje vert fornya.»

Formannskapet - 69/2017

FS - behandling:

Framlegg til vedtak frå Nils Marton Aadland, H:

Saka vert utsett til møte i formannskapet 14.06.17.

Utsetjingsframlegget vart samrøystes vedteke.

FS - vedtak:

Saka vert utsett til møte i formannskapet 14.06.17.